

Conducting Oneself in Accordance with the Professional Ethics of University Professors

Kornnapa Yativisut

The Demonstration School of Ramkhamhaeng University

E-mail: Anuwat@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3028-1169>

Received 04/12/2024

Revised 17/12/2024

Accepted 25/01/2025

Abstract

Background and Aims: A study of the level of conducting oneself by the professional ethics of lecturers is useful for educational administrators, lecturers, and educational personnel to examine themselves on their level of lecturers professional conduct and is useful for planning and setting policies for developing teachers or lecturers in universities, including helping to develop the quality of students according to professional ethics more successfully. The purposes of this study were to (1) study the level of conducting oneself by the professional ethics of lecturers, and (2) compare the conducting oneself by the professional ethics of lecturers classified by gender, age, educational levels, and work experience.

Methodology: The sample consisted of 350 lecturers who had taught at Ramkhamhaeng University (Hua Mak). A stratified random sampling was used. The research instrument was the rating scale questionnaire. The data were analyzed by frequency, percent, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

Results: (1) The levels of conducting oneself by the professional ethics of overall lecturers were always ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= .298). When considering each aspect, it was found that there was a level of practice in every aspect. The average professional ethics was at its highest level ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= .273), ethics for service recipients ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= .302), ethics to professional associates ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= .298), ethics for society ($\bar{X} = 3.61$, S.D.= .488), and ethics towards oneself ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= .343) respectively, (2) The comparison of conducting oneself by the professional ethics of lecturers classified by gender, age, educational levels, and work experience showed that: 1) Lecturers with different sexes conducting oneself by professional ethics in component of an ethics towards oneself, ethics to professional associates, and ethics for society were significantly different at the .05 level. 2) Lecturers of different ages conducted themselves by professional ethics in components of an ethics towards oneself, professional ethics, ethics to professional associates, and ethics for society were significantly different at the .05 level. 3) Lecturers with different educational levels conducted by professional ethics in components of professional ethics, ethics for service recipients, and ethics for professional associates were significantly different at the .05 level. 4) Lecturers with different work experiences conducted themselves by professional ethics in every aspect were significantly different at the .05 level.

Conclusion: This study showed that Ramkhamhaeng University lecturers always conduct themselves by professional ethics in every aspect. Because of the work in the lecturer's profession, having morality and ethics will be respected by students, accepted by parents, and supported by colleagues and supervisors, leading to advancement in work and career.

Keywords: Conducting Oneself; Professional Ethics of Professors; University Professors

การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย

กรรณภา ญาติวิสุทธิ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มีประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้ตรวจสอบตนเองถึงระดับการปฏิบัติทางวิชาชีพ อาจารย์ของตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูหรืออาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย รวมทั้งนำไปพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย (2) เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) มีจำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัย: (1) ผลของระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .298) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติเป็นประจำในทุกด้าน โดยด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .273) รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .302) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .353) ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = .488) และด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .343) ตามลำดับ (2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า 1) อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) อาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) อาจารย์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: การศึกษาแสดงให้เห็นว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์เป็นประจำในทุกด้าน อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในวิชาชีพอาจารย์ การมีคุณธรรมจริยธรรมจะได้รับการเคารพจากลูกศิษย์ ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ทำให้มีความก้าวหน้าในการทำงานและการประกอบอาชีพ

คำสำคัญ: การปฏิบัติตน; จรรยาบรรณวิชาชีพครู; อาจารย์มหาวิทยาลัย

บทนำ

สังคมไทยกำลังประสบกับปัญหาวิกฤติในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และด้านคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนในประเทศ แม้แต่บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพครู/อาจารย์ ก็ปรากฏเป็นข่าวมีพฤติกรรมที่ขาดจริยธรรมและประพฤติตนไม่เป็นไปตามกรอบของจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เช่น ข่าวจำคุกอาจารย์นิด้า มีความผิดม.157 แก่แก่นักศึกษาตึกวิทยานิพนธ์จนเรียนไม่จบ (ไทยรัฐออนไลน์, 2566) หรือข่าวอาจารย์มหาวิทยาลัยดงย่นรังสิตทำอนาจารนักเรียนสาว 17 ปี ชวนมีเพศสัมพันธ์แลกโควตา นักกีฬาเข้าเรียนมหาวิทยาลัย (พีพีทีวีออนไลน์, 2566) เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพอาจารย์ควรเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อข้าราชการครูในฐานะที่เป็นผู้ให้การศึกษา

จรรยาบรรณในวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะจำแนกอาชีพว่า “เป็นวิชาชีพหรือไม่” อาชีพที่เป็น “วิชาชีพ” นั้นกำหนดให้มียุทธศาสตร์รองรับ และมีการกำหนดมาตรฐานของความประพฤติของผู้อยู่ในวงการวิชาชีพ ซึ่งเรียกว่า “จรรยาบรรณ” ส่วนลักษณะ “วิชาชีพ” ที่สำคัญคือ เป็นอาชีพที่มีศาสตร์ชั้นสูงรองรับ มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาวิชาชีพมีการจัดการสอนศาสตร์ดังกล่าวในระดับอุดมศึกษาทั้งการสอนด้วยทฤษฎีและการปฏิบัติจนผู้เรียนเกิดความชำนาญ และมีประสบการณ์ในศาสตร์นั้น นอกจากนี้จะต้องมีองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ ตลอดจนมี “จรรยาบรรณในวิชาชีพ” เพื่อให้สมาชิกในวิชาชีพดำเนินชีวิตตามหลักมาตรฐานดังกล่าวหลักที่กำหนดในจรรยาบรรณวิชาชีพทั่วไป คือ แนวความประพฤติปฏิบัติที่มีต่อวิชาชีพต่อผู้เรียน ต่อตนเอง และต่อสังคม จรรยาบรรณวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญต่อวิชาชีพครูหรืออาจารย์ผู้สอน เช่นเดียวกับที่จรรยาบรรณวิชาชีพมีความสำคัญต่อวิชาชีพอื่นๆ ด้วยเช่นกันซึ่งสรุปความสำคัญได้ 3 ประการ คือ 1) ปกป้องการปฏิบัติงานของสมาชิกในวิชาชีพ 2) รักษามาตรฐานวิชาชีพ และ 3) พัฒนารูปแบบวิชาชีพ (สุเมธ อยู่โต, 2566)

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษา (2565) ระบุว่า เป็นการสมควรให้มีประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้องการปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีบุคลากรหลายประเภท ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา หรือพนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยยังบรายได้ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างบรายได้ และลูกจ้างปฏิบัติงานชั่วคราว อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่แตกต่างกัน ด้วยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาตราข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณ และกระบวนการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำผิดจรรยาบรรณดังกล่าวขึ้นบังคับใช้แก่บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นบุคลากรภาครัฐที่มีภารกิจในการนำนโยบายด้านการศึกษาของรัฐมาสู่การปฏิบัติ และเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญและเป็นแบบอย่างหรือต้นแบบแห่งความประพฤติอันดีงามให้แก่เยาวชนและสังคม ซึ่งพฤติกรรมแห่งการกระทำบางกรณีนอกจากจะเป็นการกระทำผิดจรรยาบรรณแล้ว อาจเป็นความผิดวินัยด้วย

และหากการกระทำผิดจรรยาบรรณนั้นเป็นความผิดวินัย ก็จะต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินการทางวินัยต่อไป ตามความใน มาตรา 45 ความว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด (นรธพล แสงชา, 2566)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีข้อบังคับในเรื่องจรรยาบรรณของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้าง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18(2) และ (12) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2541 มาตรา 45 และมาตรา 65/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 และประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา สภามหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วย จรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551 โดยข้อ 4 ได้ระบุว่า ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างต้องรักษาจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัดโดยมุ่งประสงค์ให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อย วางตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย มีเกียรติและศักดิ์ศรี อุทิศเวลาให้กับทางราชการอย่างเต็มที่ รักษาไว้ซึ่งความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง กองแผนงาน, 2566)

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณมีความสำคัญและจำเป็นต่อวิชาชีพครู โดยเป็นที่ยึดเหนี่ยวและควบคุมให้ประพฤติปฏิบัติด้วยความดีงาม ช่วยส่งเสริมจริยธรรมของครูให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรมทำให้เกิดความเชื่อถือ การกำหนดกฎ ข้อบังคับ และบทลงโทษกรณีหากมีการละเมิดและ การกระทำผิดจรรยาบรรณจะช่วยทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน เป็นการรักษาจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัดโดยมุ่งให้บุคคลมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและเหมาะสม

จากการศึกษาข้อมูลที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง และอยู่ในระดับใด ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้ตรวจสอบตนเองถึงระดับการปฏิบัติทางวิชาชีพครูของตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูหรืออาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย รวมถึงช่วยนำไปพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู

การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

จรรยาบรรณ เป็นคำสมาสระหว่าง “จรรยา” มีความหมายเช่นเดียวกับ “จริยา” หมายถึง ความประพฤติ หรือกิจที่ควรปฏิบัติสิ่งที่พึงปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติในวงการวิชาชีพชั้นต่างๆ นิยมใช้คำว่า “จรรยา” แปลว่า จริยาที่ควรปฏิบัติในหมู่คณะ ส่วนคำว่า “บรรณ” แปลว่า “เอกสารหรือหนังสือ” เมื่อรวมคำ 2 คำเข้าด้วยกันเป็น คำใหม่ว่า “จรรยาบรรณ” จึงมีความหมายว่า ความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ กำหนดขึ้นเพื่อรักษาชื่อเสียง เกียรติคุณของวิชาชีพนั้นๆ โดยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (ณรงค์วัฒน์ มิ่งมิตร, 2566)

พทธี ศิริบรรณพิทักษ์ (2566) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ กฎแห่งความประพฤติ สำหรับสมาชิกวิชาชีพครูซึ่งองค์กรวิชาชีพครูเป็นผู้กำหนด และสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีการละเมิดจะมีการลงโทษ

นวลสวาท ไชยข้อฟ้า (2566) กล่าวว่า จรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นประมวลมาตรฐานความประพฤติที่ผู้ ประกอบวิชาชีพจะต้องประพฤติปฏิบัติ เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติอย่างถูกต้องเพื่อผดุงเกียรติและ สถานะของวิชาชีพนั้น ผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ ต้องได้รับโทษโดยว่ากล่าวตักเตือน ถูกพักงาน หรือถูกยกเลิกใบ ประกอบวิชาชีพ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการกำหนดข้อบังคับใช้เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางให้ ประพฤติปฏิบัติตน โดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551 (มหาวิทยาลัยรามคำแหง กองแผนงาน, 2566) ได้ให้ความหมาย ของจรรยาบรรณไว้ว่า ประมวลความประพฤติที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะ ครอบคลุมถึงข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างทุกประเภทตำแหน่ง โดยคำนึงถึงลักษณะงาน ลักษณะ วิชาชีพ และลักษณะวิชาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติในการ ทำงานหรือการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นภายใต้กรอบของมาตรฐานที่ถูกที่ควรเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูถือปฏิบัติ โดยเคร่งครัด มีเป้าหมายให้ครูปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมีคุณภาพ และมีคุณธรรม และมีการกำหนดบทลงโทษ เมื่อมีผู้กระทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

ทฤษฎีเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

สำหรับทฤษฎีทางจริยธรรมในที่นี้จะนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีอัตนิยมของโทมัส ทฤษฎี พัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก และทฤษฎีต้นไม้เชิงจริยธรรม รายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีอัตนิยมของโทมัส

ทฤษฎีอัตนิยม (Egoism) ในทัศนะของโทมัส (Thomas, 1991: 115) คือ เป็นทฤษฎีทางจริยศาสตร์ที่มี หลักการในการมุ่งเน้นตนเองเห็นหลักหรือยึดถือประโยชน์ส่วนตัวเป็นประการสำคัญ และถือว่าเป็นหลักการที่ ถูกต้องตามหลักจริยธรรมแม้จะไม่ใช่ที่ยอมรับเพราะถือว่าไม่สมเหตุผลผลของอีกฝ่ายหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่า ทฤษฎีอัตนิยมจะยึดตนเองเป็นสำคัญแต่ก็มีลักษณะของความสมเหตุผลผลในเชิงความคิดด้านจริยธรรมในมุมมอง ที่เป็นการส่งเสริมตนเองซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความดีให้แก่คนส่วนใหญ่ด้วย อัตนิยมมีการประเมิน ทางเลือกไว้ว่าจะยึดถือในสิ่งที่ตนเองชอบใจและทำในสิ่งที่ตนชอบถ้าไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมจริยธรรมอันดี และ เลือกที่จะไม่ทำในสิ่งที่ตนไม่ชอบ การได้รับความสุขจากสิ่งที่ตนทำและการช่วยเหลือผู้อื่นเนื่องจากเกิดความ ต้องการที่จะช่วยเหลือซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ทำพฤติกรรมนั้นก็หลักการของอัตนิยมเช่นกัน ดังนั้นอัตนิยมจึงมี

ลักษณะที่ยึดถือตนเองเป็นหลักเพื่อเลือกแนวทางซึ่งแนวทางที่เลือกก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและในทางกลับกันตนเองได้รับประโยชน์จากการให้ประโยชน์แก่สังคมด้วย

ทฤษฎีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบิร์ก

ทฤษฎีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Kolberg, 1964: 383-432) เป็นแนวทางการคิดที่มีต้นกำเนิดมาจากเพียเจต์ และผู้ที่นำเอาแนวความคิดนี้มาพัฒนาอย่างกว้างขวางเป็นที่ยอมรับกันอย่างมาก คือ โคลเบิร์ก ซึ่งเขาได้ทำการศึกษากับบุคคลต่างเชื้อชาติและวัฒนธรรมทั้งในทวีปยุโรป เอเชีย และอเมริกาผลการศึกษามนุษยชาติทำให้สามารถแบ่งระดับการพัฒนาการทางจิตใจและใช้เหตุผลออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Reconvention) เป็นระดับที่บุคคลยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ การกระทำจะทำได้มักคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นใหญ่โดยมิได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นจะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Convention) เป็นระดับที่บุคคลเรียนรู้ที่จะกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน กระทำตามกฎหมายหรือกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ของศาสนา รู้จักที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post-Convention) ในระดับนี้การตัดสินใจพฤติกรรมใดๆ เป็นไปตามความคิดและเหตุผลของตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามที่ตนคิดว่าเหมาะสม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย

เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาทฤษฎีแรกของนักศึกษาไทยที่สร้างขึ้น บุคคลผู้รวบรวมเขียนเป็นทฤษฎี คือ ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน กรอบแนวคิดที่เป็นจุดเด่นของทฤษฎีนี้มีความว่า ลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา เพื่อส่งเสริมให้บุคคลเป็นคนดีและคนเก่ง (กมลชนก พินิจมนตรี, 2565)

1. ส่วนของดอกผล เปรียบเสมือนเป็นลักษณะพฤติกรรมคนดีและเก่ง การที่ต้นไม้จะให้ดอกผลใหญ่จะต้องมี ลำต้นและรากที่สมบูรณ์ ซึ่งพฤติกรรมทำความดีละเว้นความชั่ว เป็นพฤติกรรมและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็ง เพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนเก่ง พฤติกรรมของคนดีและเก่ง สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ 1) พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่ พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง และ พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น 2) พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่ พฤติกรรมรับผิดชอบ และพฤติกรรมพัฒนา

2. ส่วนของลำต้นที่สมบูรณ์ เปรียบเสมือนลักษณะทางจิตใจ ซึ่งเป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่ดีมี 5 ประการ คือ 1) มีทัศนคติ ค่านิยมที่ดี และคุณธรรม 2) มีเหตุผลเชิงจริยธรรม 3) ลักษณะมุ่งอนาคต คาดการณ์ไกล 4) เชื่ออำนาจในตน และ 5) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ส่วนของรากต้นไม้ เปรียบเสมือนลักษณะทางจิตที่เป็นพื้นฐานที่จะชอบใจหาอาหารเลี้ยง ลำต้นให้สมบูรณ์มี 3 ประการ คือ 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิตดี

มาตรฐานของจรรยาบรรณ

1. มาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา

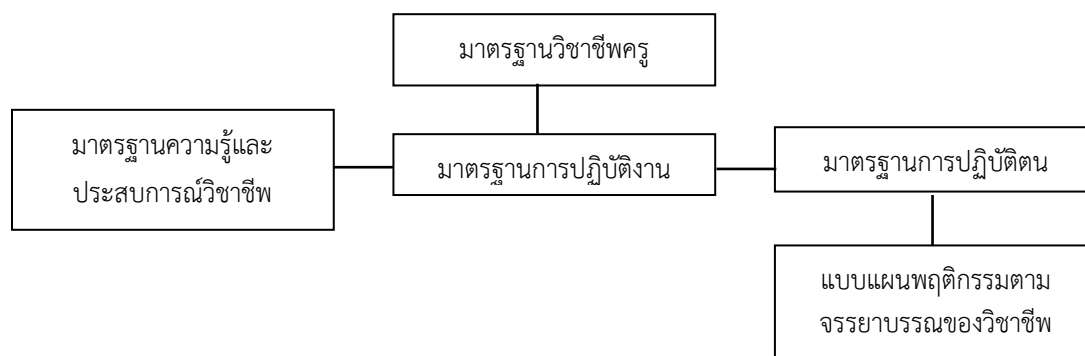
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษา (2565: 65-67) ระบุหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของข้าราชการพลเรือนใน

สถาบันอุดมศึกษา บุคลากรและผู้ปฏิบัติงาน งานอื่นในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้องการปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว โดยข้อ 4 ได้ระบุว่า หากข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดจะต้องยึดถือหรือปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพตามกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ นอกจากจะต้องรักษารายการตามที่ยกย่องไว้ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในสถาบัน อุดมศึกษา บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษานี้แล้ว ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้นั้นจะต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพดังกล่าวด้วย

สภามหาวิทยาลัยรามคำแหงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วย จรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551 โดยข้อ 4 ได้ระบุว่า ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างต้องรักษารายการอย่างเคร่งครัดโดยมุ่งประสงค์ให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อย วางตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย มีเกียรติและศักดิ์ศรี อุทิศเวลาให้กับทางราชการอย่างเต็มที่ รักษาไว้ซึ่งความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลในการปฏิบัติหน้า และต้องมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง กองแผนงาน, 2566)

2. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562: 18-19) คือ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) โดยจรรยาบรรณของวิชาชีพได้มีการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพเพื่อประมวลพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพครูสามารถแสดงได้ตามภาพที่ 1

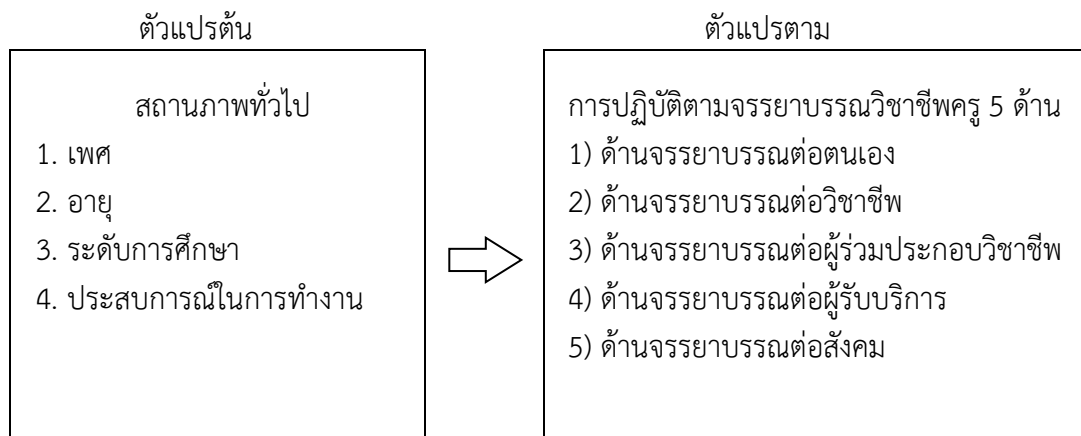

ภาพที่ 1 มาตรฐานวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ที่มา. จาก ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หน้า 18-19, โดย ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136, ตอนพิเศษ 68 ง (20 มีนาคม 2562).

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและมาตรฐานของจรรยาบรรณข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ข้อ คือ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม โดยมีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้อยู่กรอบ ระเบียบแบบแผน ทั้งนี้ยังมีการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ และบทลงโทษทางวินัย การพักใช้ใบอนุญาตที่ชัดเจนอีกด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย มีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยสามารถสรุปเป็นภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) มีจำนวน 1,041 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) มีจำนวน 350 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตาราง Yamane (1973); สุมิล ติรกานันท์, 2554: 174-175) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง 2) ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ 5) ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ได้แก่ ประจำ บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยเลย โดยผ่านการพิจารณาความสอดคล้องของข้อความจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าความสอดคล้องมากกว่า 0.67

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) โดยแจกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจำนวน 350 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยแนบซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยส่วนหนึ่งจัดส่งทางไปรษณีย์กลับมา และส่วนหนึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติบรรยาย ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยจำแนกเป็นรายด้านด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ t-test และ one-way Analysis of Variance

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 60.90 โดยอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) จำแนกเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเบื้องต้นของการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพจำแนกเป็นรายด้าน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	3.81	.343	ประจำ
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	3.86	.273	ประจำ
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	3.81	.302	ประจำ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพด้าน	3.80	.353	ประจำ
จรรยาบรรณต่อสังคม	3.61	.488	ประจำ
รวม	3.78	.298	ประจำ

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .298) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติเป็นประจำในทุกด้าน โดยด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .273) รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .302) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .353) ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = .488) และด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .343) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีผลการวิจัยดังนี้

3.1 เพศ: ในภาพรวมเพศชายและเพศหญิงมีการปฏิบัติตนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 อายุ: โดยภาพรวม ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษา: โดยภาพรวม ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3.4 ประสบการณ์การทำงาน: โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติเป็นประจำในทุกด้าน โดยด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในวิชาชีพอาจารย์การมีคุณธรรมจริยธรรมจะได้รับการเคารพจากลูกศิษย์ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ทำให้มีความก้าวหน้าในการทำงานและการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดีของบุคลากรในวิชาชีพ อาจารย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคมที่ตนอยู่ รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีในกลุ่มสังคมอื่น เมื่ออาจารย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรมหลายๆ คนมาอยู่ร่วมกัน ซึ่งแม้แต่ละคนจะมีคุณลักษณะและความคิดแตกต่างกัน อาจารย์เหล่านั้นจะมีวิธีการดำเนินงานและวิธีการหาขอยุติในทางที่เป็นคุณแก่บุคคลและส่วนรวมได้โดยไม่ต้องมีการขัดแย้ง (ภณิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ, 2562) และอาจเป็นเพราะอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างและตัวอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์และผู้ร่วม

วิชาชีพ สอดคล้องกับ เมธี ปิณฑนันทน์ (2567) ได้กล่าวถึง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพการศึกษา ไว้ว่ามีแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้ (1) ต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของวิชาชีพ (2) ต้องประพฤติปฏิบัติต่อผู้ร่วมอาชีพตามความรับผิดชอบและสิทธิของเขา (3) ต้องรักษาข้อมูลของบุคคลเพื่อประโยชน์ของการอาชีพและตามกฎหมาย (4) ต้องไม่ใช้วิธีการบังคับ หรือปฏิบัติการให้ประโยชน์แก่บุคคลเพื่อได้อิทธิพลมาใช้ในการตัดสินใจของตน จะต้องให้การยอมรับหรือมอบหมายงานโดยยึดหลักของความรู้ความสามารถและคุณสมบัติทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประณต นาคะเวช (2564) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 306 คน ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เรียงตามลำดับด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.65$) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.64$) ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ($\bar{X} = 4.64$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.59$) อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

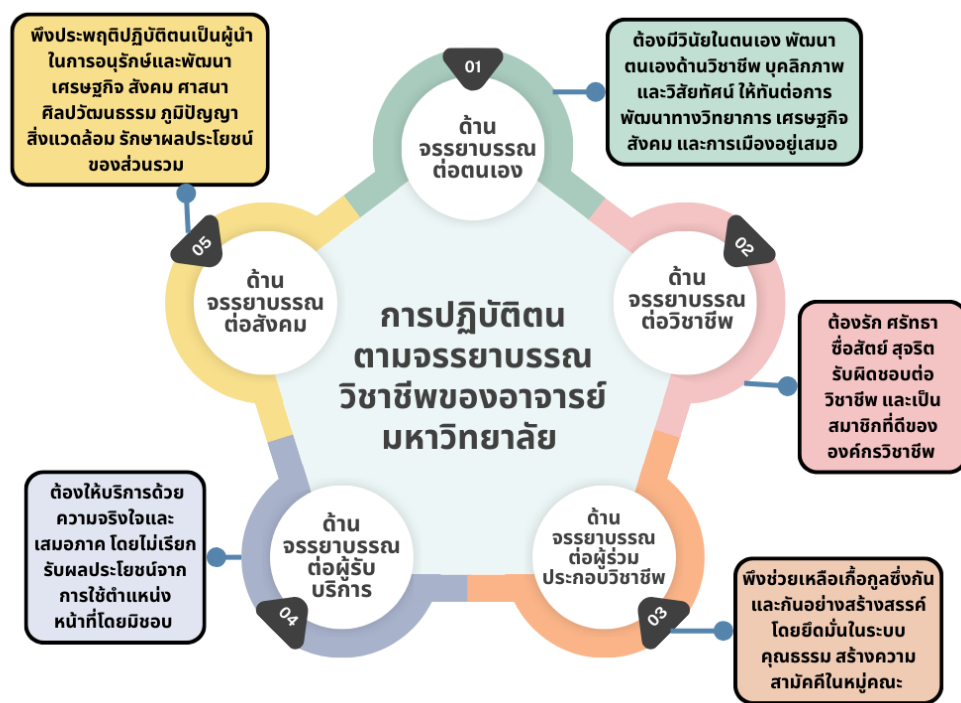
2.1 อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะ อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงต้องพึงปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551 และมีแนวปฏิบัติกระทำการจรรยาบรรณอาจารย์ เพื่อให้รักษารายการอย่างเคร่งครัด อีกทั้งมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดจรรยาบรรณตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างชัดเจน อาจารย์มหาวิทยาลัยจึงต้องมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นประจำ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Joyner (1999 อ้างถึงใน ผกาทิพย์ ทรัพย์วิริยะกุล, 2560) ได้ทำการประเมินครูรัฐจอร์เจียในด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อมีการจำแนกสถานภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประณต นาคะเวช, นัฐยา บุญกองแสน และพิชญ์สิชา พงษ์พันธ์พงศ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 317 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นเรื่องที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติ ดังนั้นไม่ว่าครูผู้หญิงหรือครูผู้ชายก็ต้องปฏิบัติเหมือนกันเพราะเป็นหน้าที่ จึงส่งผลให้การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

2.2 อาจารย์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะ อาจารย์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา หรือประสบการณ์การทำงานน้อย การใช้เหตุผลหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอาจจะน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า ซึ่งทำให้มีความเข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับตามจรรยาบรรณและวินัยของข้าราชการครู สามารถเผชิญกับปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาคด้วยความรอบคอบได้มากกว่า สามารถยอมรับสภาพชีวิตตามความเป็นจริง ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี มีความรับผิดชอบสูง และอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้เป็นคนดีและคนเก่งไปพร้อมๆ กันได้ สอดคล้องกับ Evans (1994) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกิดเมื่อบุคคลได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

แล้วมองย้อนอดีตและวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีวิจารณ์ญาณจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำรงชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทร์ หาสาส์ศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า (1) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย

จากการอภิปรายผลการวิจัยทั้งหมดสรุปได้ว่า บุคคลที่จะเป็นอาจารย์ต้องรักษาชื่อเสียงของวิชาชีพครู ด้วยความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ต้อวางตัวให้เป็นทีเคารพ และเป็นทีพึ่งได้ สอดคล้องกับทฤษฎีต้นไมจริยธรรมถ้าต้องการพัฒนาคนให้เป็นคนเก่งและดี จะต้องพัฒนาลักษณะ

จิตใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาจิตใจที่ยังขาดไป คนที่จะรับการพัฒนาดังกล่าวต้องใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมเป็นตัวตั้ง และนำลักษณะทางจิตใจของผู้รับการพัฒนาซึ่งมีอยู่เดิมเป็นตัวลบล้างก็จะได้จิตลักษณะที่ขาดไป แต่ไม่ต้องพัฒนาจิตลักษณะเดิมที่เหมาะสมอยู่แล้ว (กมลชนก พินิจมนตรี, 2565) และสอดคล้องกับ Cambridge University Press (2008) ที่ว่าจริยธรรมคือ ระบบความเชื่อซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่ม ซึ่งควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบที่มีศีลธรรมเป็นพื้นฐาน

ดังนั้น การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู/อาจารย์ ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน อย่างเคร่งครัด คือ (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ (5) จรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งและจำเป็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตาม โดยครูต้องมีวินัยและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ดูแลเอาใจใส่ลูกศิษย์ด้วยความเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และบทลงโทษทางวินัย อย่างเป็นรูปธรรม
2. สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความรู้ด้านจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานและสถาบันการศึกษาในทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาจริยธรรม จรรยาบรรณของอาจารย์มหาวิทยาลัย และบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และควรพัฒนาจริยธรรมให้กับบุคลากรทุกคนในสถาบันการศึกษา เน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับบุคลากรทุกคน โดยมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของอาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของอาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่นๆ มากขึ้นเพื่อค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาจารย์ที่ขาดจรรยาบรรณวิชาชีพได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก พินิจมนตรี. (2565). *แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 136, ตอนพิเศษ 68 ง (20 มีนาคม 2562), 18-19.
- ณรงค์วัฒน์ มิ่งมิตร. (2566). *จรรยาบรรณวิชาชีพครู*. Retrieved on 25 March 2023, from <https://shorturl.asia/ngc1x>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2566). *จำคุก-อาจารย์นิด้า มีความผิดม.157*. Retrieved on 22 March 2023, from <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1613368>
- นรรธพล แสงชา. (2566). *วินัยและการรักษาวินัยบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. Retrieved on 25 March 2023 From <http://hrm.ru.ac.th/file/article/0001.pdf>
- นวลสวาท ไชยข้อฟ้า. (2566). *จรรยาบรรณครู*. Retrieved on 3 March 2023ม from <https://www.gotoknow.org/posts/367515>
- ประณต นาคะเวช, นัฐยา บุญกองแสน และ พิชญ์ลีลา พงษ์พันแพงพงา (2565). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 16(1), 145-156.
- ประณต นาคะเวช. (2564). *ศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาบุคลากรและปฏิบัติงานอื่นในสถาบันอุดมศึกษา. (2565). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 139, ตอนพิเศษ 269 ง (15 พฤศจิกายน 2565), 65-67.
- ผกาทิพย์ ทรัพย์วิริยะกุล. (2560). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, Retrieved on 7 July 2023 From <http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/401.ru>
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2566). *จรรยาบรรณวิชาชีพครู*. Retrieved on 27 March 2023, from <https://shorturl.asia/QXt3T>
- พีพีทีวีออนไลน์. (2566). *ร้องอาจารย์มหาวิทยาลัยดงยางรังสิต*. Retrieved on 22 March 2023, From <https://www.pptvhd36.com/news/สังคม/>
- ภณิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ์. (2562). *คุณธรรม จริยธรรมของครู*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภัทร์ หาสาส์ศรี. (2563). การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 23(2), 26-32.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง กองแผนงาน. (2566). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการพนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551*. Retrieved on 25 March 2023, From http://www.plan.ru.ac.th/database/document/regulation_51.pdf
- เมธี ปิลันธนาพันธ์. (2567). *จรรยาบรรณของวิชาชีพ*. Retrieved on 30 July 2024, From https://elibrary.ksp.or.th/index.php?lvl=cmspage&pageid=4&id_article=224
- สุเมธ อยู่โต. (2566). *การเป็นครูที่ดีต้องมีจรรยาบรรณ*. Retrieved on 24 March 2023, From <https://www.gotoknow.org/posts/312152>

- สุวิมล ติรกานันท์. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวทางสู่การปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 9*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cambridge University Press. (2008). *Cambridge advanced learner's dictionary*. Bangkok: Cambridge University.
- Evans, N. (1994). *Experiential Learning for All*. New York: Cassel.
- Joyner, R. (1999). *A Prophetic Vision for the 21st Century: A Spiritual Map to Help You Navigate into the Future*. Thomas Nelson
- Kohlberg, L. (1964). Development of Moral Character and Moral Ideology. In M.L. Hoffman & L.W. Hoffman (Eds), *Review of Child Development Research. Vol.1*. Hartford, C.T.: Connecticut Printer.
- Thomas Hobbes. (1991). *Man and citizen (De Homine and De cive) en*. Bernard Gert. Indianapolis, IN: Hackett.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Edition, Harper and Row, New York.

